

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας
και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί της Προστασίας του
Ανταγωνισμού Νόμος του 2021»**

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Πανίκος Λεωνίδου
Ονούφριος Κουλλά	Χρύσης Παντελίδης
Νίκος Σύκας	Ηλίας Μυριάνθους
Κώστας Κώστα	Μιχάλης Γιακουμή
Γιαννάκης Γαβριήλ	Σταύρος Παπαδούρης
Ανδρέας Πασιουρτίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Νοεμβρίου και στις 7 Δεκεμβρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ), εκπρόσωποι του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), των εργοδοτικών οργανώσεων ΚΕΒΕ και ΟΕΒ, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής. Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής, εντούτοις υπέβαλε τις θέσεις του επί του νομοσχεδίου γραπτώς.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή μελέτησε το εν λόγω νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α(3) του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων λόγω της φύσης και της σημασίας της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η θέσπιση νέας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού και η κατάργηση της υφιστάμενης, ώστε να επιτευχθεί η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018, για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού κρατών μελών, ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς» (στο εξής «η Οδηγία»).

Ειδικότερα, στο νομοσχέδιο όπως αυτό είχε αρχικά κατατεθεί προβλέπονται κυρίως τα ακόλουθα:

1. Η δυνατότητα διορισμού στη θέση του προέδρου της ΕΠΑ προσώπου που κατέχει πτυχίο οικονομικών και αναγνωρισμένη πείρα στην οικονομική επιστήμη ή πτυχίο νομικής και αναγνωρισμένη πείρα στη νομική επιστήμη.
Σημειώνεται ότι με βάση την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας είχε εισηγηθεί όπως στη θέση του προέδρου της ΕΠΑ διορίζεται πρόσωπο το οποίο κατέχει εξειδικευμένη πείρα και γνώση στη νομική επιστήμη. Εντούτοις, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ύστερα από επανεξέταση της σχετικής πρόνοιας έκρινε ορθότερο όπως διευρυνθούν τα προσόντα για διορισμό του προέδρου της ΕΠΑ όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο που υποβλήθηκε στη Βουλή.
2. Η υποχρέωση αμεροληψίας των μελών της ΕΠΑ και του προσωπικού που απαρτίζει την υπηρεσία της ΕΠΑ.
3. Η δημιουργία αμισθί προγράμματος πρακτικής εκπαίδευσης στον τομέα του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού και η δυνατότητα έκδοσης σχετικών κανονισμών.

4. Η δυνατότητα της ΕΠΑ να απορρίπτει καταγγελίες οι οποίες κατά την κρίση της δεν αποτελούν προτεραιότητα για την εφαρμογή των προνοιών του προτεινόμενου νόμου.
5. Η δυνατότητα της ΕΠΑ για επιβολή διοικητικών προστίμων σε περίπτωση παράβασης των προνοιών του προτεινόμενου νόμου.
6. Η δυνατότητα συλλογής πληροφοριών, διεξαγωγής συνεντεύξεων, διενέργειας ελέγχων σε χώρους επιχειρήσεων ή άλλους χώρους επ' ονόματι και για λογαριασμό άλλων αρχών ανταγωνισμού.
7. Η εξουσία της ΕΠΑ να κλητεύει πρόσωπα για σκοπούς λήψης δηλώσεων και πληροφοριών από αυτά.
8. Η διαδικασία χαρακτηρισμού πληροφοριών και στοιχείων που υποβάλλονται από πρόσωπα στην ΕΠΑ ως επιχειρηματικών απορρήτων και πληροφοριών εμπιστευτικής φύσεως.
9. Η διαδικασία που ακολουθείται αναφορικά με την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης και επιθεώρησης του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης από επιχειρήσεις.
10. Ο περιορισμός της χρήσης επιχειρηματικών απορρήτων και πληροφοριών εμπιστευτικής φύσεως σε διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων.
11. Η διαδικασία υποβολής καταγγελιών και αποδοχής αυτών από την ΕΠΑ, η δυνατότητα συνένωσης και εξέτασης καταγγελιών και/ή αυτεπάγγελτων ερευνών ή διαχωρισμού αυτών, η δυνατότητα υποβολής αιτήματος απόσυρσης καταγγελιών, καθώς και η δυνατότητα κάθε προσώπου να γνωστοποιεί ανώνυμα στην ΕΠΑ ενδεχόμενες παραβάσεις των προνοιών του προτεινόμενου νόμου που περιέχονται σε γνώση του.
12. Η διακοπή της προθεσμίας επιβολής διοικητικού προστίμου για όσο διάστημα εκκρεμεί έρευνα ενώπιον της ΕΠΑ ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με

παράβαση που αφορά την ίδια συμφωνία, απόφαση ένωσης επιχειρήσεων ή εναρμονισμένη πρακτική ή άλλη απαγορευμένη συμπεριφορά.

13. Η αμοιβαία συνεργασία και συνδρομή που παρέχουν οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μεταξύ τους.
14. Η δυνατότητα χρησιμοποίησης της τελεσίδικης απόφασης της ΕΠΑ ως αμάχητου τεκμηρίου από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο υπέστη ζημιά που προκλήθηκε από την παράβαση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από το αρμόδιο υπουργείο, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, ώστε να διασφαλιστεί ότι για την ΕΠΑ ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Έχει στη διάθεσή της επαρκή εργαλεία και μέσα τα οποία βοηθούν στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των παραβάσεων του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού και δύναται να επιβάλει αποτελεσματικά πρόστιμα σε επιχειρήσεις που παραβαίνουν τους κανόνες του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού.
2. Διαθέτει αποτελεσματικά προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης τα οποία ενθαρρύνουν τις εταιρείες να υποβάλουν αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με παράνομες συμπράξεις (καρτέλ).
3. Ενεργεί με πλήρη ανεξαρτησία κατά την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού και έχει επαρκείς πόρους, καθώς και το προσωπικό που απαιτείται για διεκπεραίωση των εργασιών.

Σημειώνεται ότι η μεταφορά της Οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη κρίνεται επείγουσα, επειδή η χρονική δέσμευση για την υιοθέτηση των προνοιών της από τα κράτη μέλη ήταν μέχρι την 4^η Φεβρουαρίου 2021. Συναφώς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε σχετική προειδοποιητική επιστολή λόγω της καθυστέρησης της εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την εν λόγω Οδηγία. Σημειώνεται περαιτέρω ότι το νομοσχέδιο

κατατέθηκε στη Βουλή μετά τη λήξη της υπό αναφορά προθεσμίας και συγκεκριμένα την 21^η Οκτωβρίου 2021.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ενώπιον της επιτροπής η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα επισήμανε ότι οι εισηγήσεις της προς το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δεν έχουν ενσωματωθεί στο νομοσχέδιο και εξέφρασε την ανησυχία της ότι ορισμένες πρόνοιές του περιορίζουν βασικά δικαιώματα που προβλέπονται στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων.

Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, του ΣΕΛΚ, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Παράλληλα, ο εκπρόσωπος της εργοδοτικής οργάνωσης ΟΕΒ εξέφρασε την άποψη ότι το ύψος των προτεινόμενων διοικητικών προστίμων που δύναται να επιβληθούν σε περίπτωση παράβασης των προνοιών του προτεινόμενου νόμου είναι πολύ υψηλό.

Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος με γραπτό υπόμνημά του, το οποίο υπέβαλε στην επιτροπή, εξέφρασε μεταξύ άλλων τη διαφωνία του με τη δυνατότητα διορισμού στη θέση του προέδρου της ΕΠΑ προσώπου το οποίο κατέχει πτυχίο οικονομικών, επισημαίνοντας ότι με τον διορισμό αυτό ελλοχεύει ο κίνδυνος ανεπαρκούς αξιολόγησης της αποδεικτικής αξίας των στοιχείων που τίθενται ενώπιον της ΕΠΑ ή/και εσφαλμένης ερμηνείας των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, με αποτέλεσμα την έκδοση εσφαλμένων αποφάσεων.

Σε μεταγενέστερο στάδιο το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κατέθεσε αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου στην επιτροπή, το οποίο ετοιμάστηκε σε συνεργασία με την ΕΠΑ και την Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στη βάση των εισηγήσεων που υπέβαλε η τελευταία.

Παράλληλα, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ενημέρωσε την επιτροπή ότι το υπουργείο αποφάσισε να υιοθετήσει τη θέση του Γενικού

Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία στη θέση του προέδρου της ΕΠΑ πρέπει να διορίζεται πρόσωπο το οποίο κατέχει πτυχίο νομικής και εξειδικευμένη πείρα στη νομική επιστήμη.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου την επιτροπή απασχόλησε κυρίως η πρόνοια του νομοσχεδίου που αφορά τα προσόντα που απαιτούνται για διορισμό του προέδρου της ΕΠΑ.

Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία αποφάσισε όπως τροποποιήσει το αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε στη θέση του προέδρου της ΕΠΑ να διορίζεται πρόσωπο το οποίο κατέχει πτυχίο νομικής και αναγνωρισμένη πείρα στη νομική επιστήμη.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του αναθεωρημένου νομοσχεδίου όπως αυτό έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

13 Δεκεμβρίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.062.195-2021

ΧΑ/ΧΧ